

STORTINGET

Innst. 204 L

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 13 L (2023–2024)

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i finansforetaksloven (utdelinger fra finansforetak mv.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Finansdepartementet fremmer i proposisjonen forslag til endringer i lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven). Forslagene i kapittel 2 skal sikre at aksjer og egenkapitalbevis i norske finansforetak har egenskaper som oppfyller kravene i forordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (kapitalkravsforordningen eller «Capital Requirements Regulation», CRR) og delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/35 av 10. oktober 2014 om utfylling av direktiv 2009/138/EF om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II-forordningen). Forslaget i kapittel 3 gjelder en endring i finansforetakenes meldeplikt ved konsernetablering med datterforetak i annen EØS-stat. Forslaget i kapittel 4 gjelder en presisering av reglene i finansforetaksloven § 20-32 om dekningsrekkefølgen ved krisehåndtering og avvikling av finansforetak. Forslaget skal sikre at norsk rett oppfyller kravene i artikkel 48 (7) i direktiv 2014/59/EU (krisehåndteringsdirektivet eller «Bank Recovery and Resolution Directive», BRRD), som endret ved direktiv (EU) 2019/879 (BRRD2).

Utdelinger fra finansforetak (kapittel 2), meldeplikt ved konsernetablering med datterforetak i annen EØS-stat (kapittel 3), gjennomføring av krisehåndteringsdirektivet art. 48 (7) (kapittel 4), økonomiske og administrative konsekvenser (kapittel 5) og merknader til de enkelte bestemmelser i lovforslaget (kapittel 6) er nærmere omtalt i proposisjonen.

2. Komiteens merknader

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, lederen Eigil Knutsen, Tellef Inge Mørland, Nils Kristen Sandtrøen, Bjørnar Skjæran og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Vetle Wang Soleim, fra Senterpartiet, Lars Vegard Fosser, Kjerstin Wøyen Funderud og Per Martin Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til Prop. 13 L (2023–2024) Endringer i finansforetaksloven (utdelinger fra finansforetak mv.).

Komiteen viser til at proposisjonen inneholder forslag til endringer i enkelte avgrensede områder av finansforetaksloven, og at dette omfatter endringer i regler for utdeling av utbytte i finansforetak, forenklet meldeplikt ved grensekryssende konsernetableringer innenfor

EØS-området og avklaring av prioritet for enkelte eldre kapitalinstrumenter i forbindelse med avvikling under offentlig administrasjon eller krisehåndtering av finansforetak.

Komiteen viser videre til at det har vært skriftlig høring i forbindelse med komiteens behandling. I den forbindelse har det kommet et felles skriftlig høringsinnspill fra Sparebankforeningen og Finans Norge samt høringsinnspill fra Eika Alliansen, Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre, som alle stiller seg bak tekst og vurderinger i høringsinnspillet fra Sparebankforeningen og Finans Norge.

Komiteen merker seg at når det gjelder de foreslåtte endringene i reglene for utdeling av utbytte i finansforetak, har Den europeiske banktilsynsmyndighet (EBA) foretatt en vurdering av om norske aksjer og egenkapitalbevis tilfredsstiller kriteriene for å anses som rene kjernekapitalinstrumenter etter kapitalkravsforordningen artikkel 28. Komiteen merker seg at EBA har redegjort for sine vurderinger i brev av 9. juni 2022 til Finanstilsynet, og at det i brevet fremgår at EBA mener norske aksjer og egenkapitalbevis har egenskaper som gjør at de ikke fullt ut oppfyller kravene i kapitalkravsforordningen. I brev fra Finanstilsynet til EBA den 26. august 2022 har Finanstilsynet bekreftet at tilsynet ville foreslå nødvendige lovendringer.

Komiteen viser til at EBA 19. desember 2022 offentliggjorde en oppdatert oversikt over godkjente rene kjernekapitalinstrumenter, og at norske aksjer, egenkapitalbevis og medlemsinnskudd inngår i listen. Komiteen har merket seg at den underliggende forutsetningen for dette er at norske myndigheter følger opp EBAs vurderinger av nødvendige endringer i regelverket.

Komiteen viser videre til at Finanstilsynet i brev 9. januar 2023 oversendte til Finansdepartementet forslag til høringsutkast med forslag til endringer for å følge opp merknadene fra EBA. Finanstilsynet anmodet samtidig departementet om at det ble igangsatt et bredere utredningsarbeid for å se på kapitalstrukturen i sparebanker. Komiteen viser i den forbindelse til at sparebankutvalget som skal foreta en bred vurdering av kapitalstrukturen i sparebanker, ble oppnevnt i statsråd den 25. august 2023. Utvalget skal etter planen levere sin utredning til Finansdepartementet innen 27. september 2024.

Komiteen viser til at departementet i denne proposisjonen følger opp de forslagene i Finanstilsynets høringsnotat 9. januar 2023 som konkret gjelder EBAs vurderinger.

Komiteen viser til at Finanstilsynet har hatt dialog med EBA om disse spørsmålene over tid, og at de begrensede endringene som foreslås i proposisjonen, er ment å skape ro og forutsigbarhet i påvente av det arbeidet som sparebankutvalget skal gjøre. Komiteen un-

derstreker at endringene ikke er ment å legge begrensninger eller føringer på utvalgets vurderinger av kapitalstrukturen i sparebanker, og imøteser utvalgets vurdering og regjeringens oppfølging av disse spørsmålene.

2.2 Utdelinger fra finansforetak

2.2.1 UTBYTTE FRA FINANSFORETAK SOM ER ALLMENNNAKSJESELSKAP ELLER AKSJESELSKAP

Komiteen viser til departementets redegjørelse og har ingen ytterligere merknader. Komiteen slutter seg til departementets forslag.

2.2.2 UTDELINGER I FINANSFORETAK MED EGENKAPITALBEVIS

Komiteen understreker at egenkapitalbeviset er avgjørende for at sparebanker skal kunne hente inn ny egenkapital som grunnlag for sin virksomhet.

Komiteen understreker videre at det er viktig å sikre samsvar med EUs kapitalkravsforordning slik at egenkapitalbeviset også i fremtiden kan regnes som ren kjernekapital.

Komiteen har imidlertid merket seg at de innkomne høringsuttalelsene er kritiske til forslaget om at utdelinger fra utjevningsfondet skal godkjennes av Finanstilsynet.

I høringsuttalelsen fra Sparebankforeningen og Finans Norge, som støttes av de øvrige høringsuttalelsene, pekes det på at forslaget skaper bekymring og gir unødig usikkerhet for sparebanksektoren. Høringsinstansene peker også på at forslaget foregriper sparebankutvalgets arbeid om kapitalstrukturen i sparebankene, og at forslaget også vil kunne påvirke strukturen i sparebanknæringen. Sparebankforeningen og Finans Norge uttrykker videre at det i departementets omtale ligger klare begrensninger som vil gjøre instrumentet mindre attraktivt blant investorer.

Komiteen tar ikke stilling til alle påstandene i høringsinnspillene, men er opptatt av rammevilkårene for norske sparebanker og i den forbindelse at norske myndigheter gjør det som er nødvendig for å sikre egenkapitalbevisets stilling som ren kjernekapital. Komiteen er i likhet med høringsinstansene opptatt av at denne typen endringer, som oppfattes som betydelige av sektoren, må være tilstrekkelig godt begrunnet og ikke gå lenger enn det norske finansforetak er forpliktet til etter EØS-reglene.

Komiteen viser i den forbindelse til at Finanstilsynet har påpekt overfor EBA at regelendringer for egenkapitalbeviset «may have an impact on the capital structure of saving banks and ultimately on the structure of the Norwegian banking sector». Dette understreker, slik komiteen ser det, viktigheten av å se hele re-

gelverket i sammenheng for å unngå utilsiktede konsekvenser av lovendringene.

Komiteen påpeker at regjeringen i august 2023 oppnevnte et utvalg (sparebankutvalget) for å utrede blant annet kapitalstrukturen i sparebankene.

Komiteen mener at eventuelle endringer i § 10-18 bør avvende sparebankutvalgets utredning for å sikre en helhetlig og koordinert tilnærming til reguleringen av sparebankene og en mulighet for å få en grundig vurdering av alle relevante aspekter knyttet til egenkapitalbevisets stilling og sparebankenes kapitalstruktur.

Komiteen mener en slik tilnærming sikrer at eventuelle endringer i finansforetaksloven er godt analysert og avstemt mot Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Komiteen ber regjeringen vurdere behovet for endringer i reglene om kapitalstruktur i sparebanker etter at sparebankutvalget har levert sin utredning.

Komiteen går imot det fremlagte forslaget til lovendring i § 10-18.

2.3 Meldeplikt ved konsernetablering med datterforetak i annen EØS-stat

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til departementets redegjørelse og har ingen ytterligere merknader. Flertallet slutter seg til departementets forslag.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at departementet i proposisjonen foreslår å gjøre en endring i finansforetaksloven § 4-1 som følge av at ESA mener at den er i strid med EØS-avtalen, dette til tross for at departementet også skriver at de mener den gjeldende bestemmelsen ikke er i strid med EØS-avtalen.

Disse medlemmer mener det er problematisk nok at Norge må forsvare seg mot søksmål fra ESA som kan ende med krav om å endre norsk finanslovgivning som kan ha konsekvenser for finansiell stabilitet. Disse medlemmer kan heller ikke stille seg bak at Norge skal gjennomføre en lovendring i en situasjon der EFTA-domstolen ikke har fattet beslutning om at Norge faktisk må gjøre det, og går derfor mot forslaget til endring av § 4-1.

2.4 Gjennomføring av krisehåndteringsdirektivet art. 48 (7)

Komiteen viser til departementets redegjørelse og har ingen ytterligere merknader. Komiteen slutter seg til departementets forslag.

2.5 Oppsummering

Komiteen går imot forslaget til endring i § 10-18.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, slutter seg for øvrig til lovforslaget.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt går også imot endringen i § 4-1.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité, med unntak av § 4-1, som fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i finansforetaksloven
(utdelinger fra finansforetak mv.)

I

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 4-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Melding etter første eller annet ledd skal være en kopi av søknaden eller meldingen som sendes til finansforetakets eller datterforetakets hjemstatsmyndighet i annen EØS-stat.

§ 4-1 fjerde til sjetten ledd oppheves.

§ 10-6 første ledd annet punktum skal lyde:

Aksjeloven § 8-1 annet ledd og § 8-4 og allmennaksjeloven § 8-1 annet ledd og § 8-4 gjelder ikke for finansforetak.

§ 20-32 skal lyde:

§ 20-32 *Prioritetsrekkefølge ved krisehåndtering eller avvikling*

(1) Etter at fordringer som nevnt i dekningsloven §§ 9-2 til 9-4 er dekket, skal følgende fordringer på foretak nevnt i § 20-1 første ledd dekkes i følgende rekkefølge, idet fordringer nevnt under samme nummer har innbyrdes lik rett:

1. innskudd som er garantert etter finansforetaksloven § 19-4 og gjeld til innskuddsgarantiordningen etter finansforetaksloven § 19-12

2. innskudd fra fysiske personer og små og mellomstore bedrifter som overstiger garantibeløpene i § 19-4
  3. alminnelig usikret gjeld uten særskilt prioritet samt innskudd fra store bedrifter som overstiger garantibeløpene i § 19-4
  4. gjeldsinstrumenter som oppfyller følgende vilkår:
    - a) opprinnelig kontraktsfestet løpetid er minst ett år
    - b) avtalevilkårene og prospekt utarbeidet i forbindelse med utstedelse angir lånets prioritet etter denne bestemmelsen
    - c) instrumentene skal ikke være derivater eller inneholde innebygde derivater. Instrumenter med variabel rente avledet fra referanserente og gjeld notert i utenlandsk valuta skal ikke anses som innebygde derivater forutsatt at hovedstol, avdrag og rentebetalinger er notert i samme valuta.
  5. kapitalinstrumenter som *utgjør tilleggs kapital etter § 14-1 annet ledd*
  6. kapitalinstrumenter som *utgjør annen godkjent kjernekapital etter § 14-1 annet ledd*
  7. ren kjernekapital etter § 14-1 annet ledd.
    - (2) *Fordringer med opphav i et kapitalinstrument som kun delvis oppfyller vilkårene for å anses som ansvarlig kapital etter første ledd nr. 5, 6 eller 7, skal dekkes tilsvarende som kapitalinstrumenter som fullt ut kan medregnes som ansvarlig kapital etter første ledd nr. 5, 6 eller 7.*
- II
1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til ulik tid.
  2. Departementet kan gi overgangsregler.

Oslo, i finanskomiteen, den 13. februar 2024

Eigil Knutsen

leder

Kjerstin Wøyen Funderud

ordfører

